

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

HIMLerville

KENTUCKY

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Lewis meg a politika

Melyik jelöltet támogatja hivatalosan a United Mine Workers? — Lewis Hoovernak ígerte a támogatást. — A tagok és az alvezérek Smith mellett vannak. — Hoover vezérkarában a legmunkásszűbb tőkések találják. — A szervezet vezérei ügyes taktikával most nagy előnyökhöz tudnak jutni a bányászszervezetek.

Az elnökválasztási előkészületek országwide nagyban folynak. Mindkét párt igyekszik magának mennél több szavazót biztosítani és régén volt olyan elkeseredett a harc a két párt között, mint most lesz.

A bányászok szervezete voltaképpen gazdasági szervezet. Hivatalosan nem is foglalkozik politikával, mégis régi bevett szokás, hogy a mindenkor vezető az egész tagságot beigérik egyik vagy másik jelöltnek. Főként a republikánus jelöltnek.

Bár ebben az országban a tőkét inkább a republikánusok képviselik, mint a demokraták, a munkásszervezetek csodálatszerűen a tőke pártját, a republikánus pártot támogatják.

Arra nem is gondolnak, hogy a két párt ellenében talán egy harmadik erőteljes párt teremtésén kellene fáradozni a munkásszervezeteknek, mely több jót biztosítana az ország elnyomott, tiltó parancsokkal megnyomorított munkástömegeinek.

Amerika munkásvezérei erre nem gondolnak. Hogy is gondolnának. Hiszen nekik jó hivatal, kényelmes munkakört biztosít a munkásvezetés, minek is gondolnának ők aztán arra, hogy a munkásság jelenlegi siralmas helyzetét változtatni kellene.

A legszomorúbb helyzetben — talán az összes munkásszervezetek között — a bányászok szervezete van.

Ez az egykor leghatalmasabb munkásszervezet az utóbbi években letagadhatatlanul összeroppan. Rengeteg tagot, területet veszített.

A szervezet összeroppanása éppen a republikánus uralom alatt történt. A republikánus adminisztráció tette lehetővé a tőkének a szervezet letérését. A jelenleg uralmon levő kormány szótlanul nézte, mint tiporják lábba ebben az országban a törvényeket, mint gázolják kozáklóvak patáit a demokrácia nagyobb dicsőségére a bányászok asszonyait, gyerekeit.

A republikánus uralom türe el, hogy tiltó parancsok légiójával kössék guzsba az ország kenyérért harcoló szegény bányászait.

A republikánus párt legfőbb oszlopa, ennek az adminisztrációnak pénzügyminisztere, Andrew Mellon folytatja a legkönyörtelenebb harcot a United Mine Workers ellen. A pénzügyminiszter ur érdekelt-ségéhez tartozik a hírhedt Pittsburg Coal Co., mely nem ismer irgalmat a bányászokkal szemben.

Soha annyi tiltó parancsot

nem adtak ki, soha annyi becsutelséget nem követtek el munkásszervezetek ellen, mint éppen a republikánus uralom alatt. A republikánus uralom a Wall Street uralmát jelentette a multban és biztosan azt fogja jelenteni a jövőben is.

A Wall Street, az aranydóllár uralma nehezedik erre az országra, minden aszerint történik, amint azt a Wall Street urai akarják, mert hiszen az egész tagságot beigérik egyik vagy másik jelöltnek. Főként a republikánus jelöltnek.

És a mi drága vezéreink úgy látszik, azt akarják, hogy ez az uralom tovább maradjon az ország nyakán.

Hogy tovább tiltó parancsokkal, börtönökkel, kőkőkkel, éhezéssel törjék a még jobban az ország munkásait.

Ha nem így lenne, akkor az ország munkásvezérei, okulva a multakon, most szakítanának a republikánus párttal, melytől munkásemberek semmi jót se várhatnak.

A szervezett bányászok vezetője, Lewis ur különösen jónak tarthatja a republikánus uralmat, mert ő már Kansas Citybe elszámtalt, hogy ott biztosítsa Hoover urat a vezetés alatt álló United Mine Workers támogatásával.

Tette ezt Lewis saját szakállára, anélkül, hogy erre a United Mine Workers tagjai megbízták volna. Egyszerűen odaigézte Amerika szervezett bányászait a republikánus pártnak.

Lewis ellen, aki alatt amúgy is inog a talaj a szervezetben, nagy a felháborodás nemcsak a tagok, de még az alvezérek között is.

Az alvezérek is azt hangoztatják, hogy a United Mine Workers nem támogathatja azt a pártot, mely tönkretette, melynek oszlopai között ott van a szervezett bányászok legnagyobb ellensége, Andrew Mellon.

Az egész republikánus vezérkar csupa munkásfalóból kerül ki.

Kansas államban például a volt kormányzó, Henry J. Allen választotta ki publicity direktornak.

Allen ur arról nevezetes, hogy ő alatta hozták a hírhedt kansasi "rabszolga törvényt", mely egyesesen megtilti a munkásoknak, hogy sztrájk segítségével harcoljanak jogaikért.

Allen ur az, aki a munkástól még azt a kis jogot is szeretné elvenni, amit hosszú évek alatt sikerült kiharcolnia és legjobban azt szeretné, ha a régi rabszolgaságot lehetne visszaállítani.

Allen volt kormányzó egészen nyíltan hangoztatja, hogy ő legjobban Mussolini kor-

mányzói rendszerét szeretné bevezetni ebben az országban is. Amikor utoljára világköri körúton volt ez a munkásfaló, ellátogatott Olaszországba is, hogy a helyszínen tanulmányozza azt a nagyszerű rendszert, melynek segítségével Mussolini azt az országot kormányozza. Le is fényképezte magát Mussolinival.

Allen urhoz hasonló munkásfalóktól csak úgy hemzseg a republikánus vezérkara és ennek a pártnak akarja szállítani Lewis a bányászokat.

Aligha lesz azonban ebből valami.

Aligha fognak Amerika szervezett bányászai Hooverra szavazni. Pedig a jól ismert nótát már most is fújják. Hogy a republikánus győzelem nagy preperitást jelent majd az országra.

Miután azonban az ország dolgozói jól tudják, hogy nem nekik, de a panamistáknak jelentene prosperitást, így alig hihető, hogy a munkásság újra bedűl majd a csábadaloknak.

1924-ben is prosperitást ígérték és mégis nyomor volt a munkásság osztályrésze.

A szervezet alvezérei nem is titkolják, hogy semmi kedvük sincsen a tagok akaratával ellentétbe jönni és a republikánus pártot propagálni.

Az alvezérek, akik kint élnek a bányászok között, úgy látják, hogy a szervezet tagjai sokkal inkább hajlanak Smith, mint Hoover felé.

Smith személye is népszerűbb a bányászok között, mint Hooveré, meg a programja is.

Tagadhatatlan, hogy Smith nedves platformja sokkal népszerűbb a bányászok között, mint Hoover képmutatása, mely csontszárazságot prédikált egy nagyon nedves konvención.

És a demokrata párt platformjában valahogy erőteljesebben ígerte a bányászoknak, hogy talpraállítják a tönkrement bányáipart, mint a republikánus párt. A republikánus párt platformján kinosan lehet érezni, milyen gondosan vigyáztak, hogy olyant ne vegyenek bele, ami a tőkéknek nem tetszene.

Lewisnak kétségtelenül sok kellemetlen napot fog még hozni a választás; mert annyi már most bizonyos, hogy a United Mine Worker nem fogja tudni liferálni a tőkés pártnak.

Meg kell jegyeznünk, hogy ha a vezérekben megvolna a kellő ügyesség, most kihasználhatnák a helyzetet és a szervezet támogatása ellenében sok előnyt biztosíthatnának a bányászszervezet számára.

A bányatársaság megint ártatlan

A Yukon Pocahontas Coal Co. No. 1. bányájában, ahol nemrég 17 bányász lelte halálát robbanás következtében, megejtették a vizsgálatot, hogy megállapítsák, kit terhel felelősség a borzalmas szerencsétlenségért.

A vizsgálatot Robert M. Lambie vezette, aki megállapította, hogy a szerencsétlenségért ezúttal sem lehet okolni a bányá vezetőit, mert azok minden rendszabályt betartottak, a bányát kifogástalan jó karban tartották.

Lambie ur vizsgálata szerint a rémes szerencsétlenséget két masinás okozta, akik maguk is bennpusztultak a bányában.

Állítólag egy ajtó hagyaték nyitva, mely lehetővé tette, hogy egy helyen gáz gyűljön össze és ez okozta aztán a robbanást.

Már meg se lep bennünket ennek a vizsgálatnak az eredménye. Régen megszoktuk már hogy a bányatársaságokat ártatlannak találják, ellenben a szerencsétlenség okozásával plyanokat vádoljanak, akik védekezni se tudnak a vád ellen, mert elpusztultak a bányában.

OHIOBAN MEGNYITNAK KÉT Bányát

A Gaylor No. 1. bányát Észak Ohioban meg akarják nyitni a tulajdonosok. Open shop alapon kívánnak dolgoztatni és ugyanazt a fizetést kínálják a bányászoknak, mint a többi open shop bányák fizetnek a vidéken.

A hosszú szünet következtében a bányá régi munkásai szétszéledtek és így most új munkásokat akarnak toborozni a bányá megnyitására.

A Rail & River Coal Co. No. 1. bányáját is tisztogatni kezdték. Ez a bányá 18 hónap óta van üzemben kívül és most open shop alapon akarják ezt is megnyitni. A bányában rendszeres körülmények között 300 ember dolgozik, akik közül állítólag már eddig 250 jelentkezett is, hogy ha a bányát megnyitják, munkába állnak.

Tűz MIATT LEZÁRT KEMÉNSZÉN Bányák

A Lehigh Coal and Navigation Co. Landsford divizionjában levő keményszén bányákban már régen tűz pusztított.

Az eddigi oltási kísérletek nem jártak eredménnyel, a tűz tovább terjedt. Most végre a társaság vezetősége a mérnökök ajánlatára azt határozta, hogy a bányákat, melyek a tűzzel kapcsolatosak, teljesen üzemben kívül helyezik, azokat vízzel árasztják el.

A lezárás következtében 1300 bányász marad munkátlanul, akiket azonban igyekeznek más bányákban munkához juttatni.

Szervezik Coloradot

A szervezet hivatalos jelentései szerint az államban a bányások háromnegyedrészé már a United Mine Workers tagja. — A bányatársaságok szívesen látják a szervezet térhódítását. — A bányászoknak nagyon gyanus a bányatársaságok jóindulata. — A union vezérek a bányatársaságok megbízottainak társaságában végzik a szervezetet.

Coloradoban a United Mine Workers kibontotta zászlaját és be akarja szervezni az államot teljesen.

Ez a terv — úgy látszik — nem kivihetetlen, mert a jelek azt mutatják, hogy az egész szervezési hadjárat a bányatársaságok tudtával és beleegyezésével, sőt mondhatnánk, a bányatársaságok egyrészenek kezdeményezésére indult meg. A bányatársaságok, úgy látszik, végre belátták, hogy az általuk kitalált "company union"-ok nem váltak be és így jobbnak látják, ha bányászai a United Mine Workers zászlaja alá sorakoznak, ahelyett, hogy más munkásszervezetekben helyezkednének el.

Coloradoban hosszú hónapokig harcoltak a télen a bányászok a bányaurak zsarnokságai ellen. A legrettenetesebb helyzetben voltak, mert hiszen ki voltak teljesen szolgáltatva Rockefeller hajcsárjainak. A company unionokban mindig a bányaurak emberei dirigáltak és természetesen azok nem a bányászok, de a bányaurak járára dolgoztak. A bányászok több ízben tettek kísérletet, hogy a United Mine Workershez csatlakozhassanak, azonban minden kísérletük kudarcra járt. Nem azért, mert a bányászokban nem volt meg a készség az élet-halál harcra, hanem inkább azért — ezt bármilyen keserves, be kell vallani — mert a vezetők gyengeknek bizonyultak. Nem mertek szembeszállni elszántan a tőkével.

Igy történt aztán, hogy tavaly, amikor az I. W. W. emberei megjelentek Coloradoban, a kiűszorított, agyoncsigázott bányászok lelkesedéssel csatlakoztak ennek a forradalmi szervezetnek a zászlaja alá és indultak neki a nagy harcnak.

Az I. W. W. vezérei hosszú hónapokon keresztül harcoltak a bányászokkal, véres csaták folytak a bányászok jobb jövőjéért. Az egész ország figyelme a coloradoi Rockefeller rabszolgák felé irányult és végre meg tudták ebben az országban, hogy az álszent Rockefeller család milyen gyaláztatosan bánik bányászaival.

A bányászok igazán halált megvető bátorsággal küzdöttek. Harcoltak, koplaltak, áztak, fáztak, míg aztán abba kellett hagyni a harcot. Viszszamentek a munkába, anélkül, hogy végleges győzelmet arathattak volna.

A fizetésük több lett, mint sztrájk előtt volt, de azt nem tudták elérni, hogy szervezetüket el is ismerjék.

Az I. W. W.-t nem akarták elismerni Coloradoban. Félnék

a forradalmi szervezettől a bányaurak.

Ez a harc azonban — úgy látszik — arra a belátásra bírta a bányatársaságokat, hogy a company unionokat feladják és megengedjék a bányászoknak, hogy azok saját szervezetükhöz csatlakozhassanak.

A bányatársaságok rájöttek, hogy ha nem engedik meg a bányászoknak az elismert szervezethez való csatlakozást, akkor azok forradalmi szervezethez csatlakoznak és így harcolnak a kizsákmányolás ellen.

Belátták, hogy nem lehet tovább elnyomni a bányászokat, nem lehet többé éhbéren dolgoztatni azokat.

Igy történt aztán, hogy maguk a bányatársaságok tettek kezdeményező lépéseket a United Mine Workersnél, indítsanak azok szervezési hadjáratot.

A szervezetre, illetőleg azok vezetőire, igaz, nem vet valami jó fényt, hogy maguk a bányaurak látják őket kívánatosnak, mert hiszen ez azt mutatja, hogy a bányaurak úgy látják, ezekkel azt csinálhatják majd, amit akarnak.

A bányászoknak azonban egyelőre jobb munkabéreket biztosít egy szerződés és talán jobb munkafeltételeket is és így azok, ha bizalmatlanok is a United Mine Workers vezérével szemben, csatlakoznak a szervezethez.

Colorado bányászai nem valami nagyon lelkesednek a szervezetért, mert a United Mine Workers vezetősége sztrájkjuk alkalmával meg lehetően ellenségesen viselkedett a sztrájkoló bányászokkal szemben. Hivatalosan nemcsak nem támogatták a harcolókat, de egyenesen megtagadták őket.

Most aztán nehezen melegszenek fel a United Mine Workers képviselőivel szemben.

Indianapolistól pedig elküldték a szervezet két ügyes emberét, Percy Tetlowot, aki Dél West Virginiában dolgozott eddig a szervezet érdekében és John Saxont, Ohioból.

Ezek most a Colorado State Federation of Labor és a régi 15-ik kerületi vezetőséggel együttesen dolgoznak. Állítólag már a bányászok háromnegyedrészé tagja a United Mine Workersnak.

A bányászoknak — teljes joggal — az nem tetszik, hogy a United Mine Workers tisztviselőit a bányaurak embereinek társaságában látják, azok segédletével folytatják a szervezési hadjáratot. A bányászok valahogy úgy vélik, sem-

mi jó sem származhat az ilyen fajta szervezkedésből.

A bányaurakat különben a bányászokkal szemben egy volt union vezér, az 1914 évi hírhedt Ludlowi csata vezére, John R. Lawson képviseli.

Ez az áru vezető most lezserződött a Rocky Mountain Fuel Companyhoz, az elnök mellé munkáskérdésekben tanácsadónak. Mondanunk sem kell, hogy árulását hatalmas összegekkel fizetik meg. Beválasztották még a bányatársaság igazgatójává is.

Szomorúan kell rámutatnunk, hogy a United Mine Workers egykori vezérei sorra helyezkednek el a kapitalista táborban és fordulnak az ellen a munkásság ellen, melynek élén állottak.

Amikor a bányászok azt látják, hogy egykori vezérek mind a tőkéshez mennek át, nem csoda, ha nem hisznek vezetőik őszinteségében.

Coloradoban az idő majd megmutatja, hogy hoz-e az ottani bányászok helyzetében jávulást a United Mine Workers térhódítása, vagy az következik be, amitől a bányászok leg többje tart, hogy ezután is az fog majd történni, amit a Rockefeller hajcsárok akarnak és a szervezet tisztviselői szemet fognak hunyini.

Ha az utóbbi történné, az ottani bányászok nem fogják azt tűrni, de ki fogják ebrudalni maguk közül azokat akik eladják őket a tőkének.

KÉT Bányászt BOMBÁZÁSÉRT ELITÉLTEK

A Consolidation Coal Co. No. 63 bányáját Monongah, W. Va. mellett sztrájktrórkökel üzembe helyezték a mult esztendőben.

Szeptember hónapban nitroglycerine bombát dobták a bányához, mellyel meg akarták ölni a bányában dolgozó munkásokat.

A bombadobással két szervezett bányászt vádolnak, akiket elfogtak és bíróság elé állították őket.

James Toney nevű bányászt öt évre, George Colie nevű bányászt két és fél évi börtönbüntetésre ítélték a bombázásért.

MEGNYITNAK KÉT RÉGEN LEZÁRT Bányát

Észak. West Virginiában megnyitnak két régen lezárt bányát. A Consolidation Coal Co. Dawson bányáját és a Black Diamond Coal Co. Atlantic melletti bányáját fogják hamarosan üzembe helyezni. A bányák vezetőségei már rendelkezést adtak a bányák takarítására.

"MAGYAR Bányászlap"

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY
Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermitt, W. Va.
Telephone: Kermitt, W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországra \$3.00
Subscription Rates: In the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik minden csütörtökön — Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Himmlerville, Ky.
Under the act of March 3, 1897.

A RAKÓCZI EGYLET

fiókjai szavazást tartottak abban a kérdésben, hogy folytassa-e egyetlét az egyesítési tárgyalásokat az Amerikai Magyar Segélyző Szövetséggel.

A fiókok közül 63 az egyesítési tárgyalások folytatása ellen, 5 mellette szavazott. 17 fiók egyáltalán nem szavazott.

Ilyképpen minden további tárgyalások megszakadnak, az ügy lekerül a napirendről.

A két nagy magyar testület egyesítésének terve tehát hosszú időre megfeneklett.

Mi őszintén sajnáljuk ezt. Mi tovább azt valljuk, itt lenne az ideje az örök tömörítésnek. Az amerikai magyarság érdekei azt kívánják, ha az összes magyar egyletekből egy nagy egyület tudnának létesíteni. Így hosszabb életet lehetne biztosítani a magyar egyleteknek, melyek a bevándorlás megszűntetésével igen kevés új, fiatal tagot tudnak szerezni.

A Rákóczi Egylet mostani szavazása azonban azt mutatja, hogy az egyület tagságának zöme még nem látta be az egyület egyesítésének szükségét. A tagok még úgy vélik, tovább haladhatnak a magyar egyletek külön-külön utakon, sőt nem ritkán egymással szembe helyezkedve.

Ósi magyar betegség a széthúzás és ebből, úgy látszik, nem akarnak még kigyógyulni a magyar egyletek tagjai.

NEM ADTAK KI JELENTÉST

a szervezet végrehajtó bizottságának gyűléséről. Mikor e sorokat írjuk, semmiféle hivatalos hír nincsen arról, hogy tulajdonképpen mi is történt eddig Indianapolisban.

A kiszivárgott hírek azt mondják, hogy éles összecsapások történtek Lewis, az ő megbízható emberei és azok között, akik a mai taktika feladását követelik.

Lewis tovább kívánja folytatni mai politikáját és ebben — a hírek szerint — csak azok a localok támogatják, melyek külön egyezmény alapján jacksonvillei bérekért dolgoznak.

Más illinoisi, meg indianai delegátusok viszont erősen követelik a politika nagyon sürgős revidálását.

Hogy ki kerül majd ki győztesen a gyűlésből, amikor e sorokat írjuk, hivatalos hírek hiányában nem lehet tudni. Nem lehetetlen, hogy a régi trükkökkel Lewis többséget tud majd magának biztosítani.

Ha így történne, félünk, igen messzemenő következményei lennének. Azok az illinoisi, indianai localok, melyek megüzenték Lewisnak, ha nem változtat politikáján, elszakadnak a szervezettől és ők maguk egyeznek meg a bányatársaságokkal, biztosan beváltják fenyegetésüket.

Szétszakad még ott is a szervezet, ahol eddig a leg-erősebb volt.

WEST VIRGINIA

sem maradhatott el a fizetésvívásokkal és ebben az államban is több helyen vágták a bányászok fizetését. A United States Coal and Coke Co. Gary, W. Va.-i telepeiről, meg Logan vidékéről kaptunk híreket, hogy jelentősen csökkentették a munkabéreket.

Erre számítani lehetett. Ha egy vidéken megkezdődik a bérvívás, átszop a másokra is. Folyik tovább a gyilkos verseny a bányák között.

A dél west virginiai bányák most persze újra olcsóbban kínálják a szenet, mint a pennsylvaniaiak és hamarosan látják majd a bányaurak, hogy megint nem segítettek a bajokon a bérvívással.

A legnagyobb baj, hogy a gyilkos verseny árát főként a bányászokkal fizetetik meg, azoknak kenyerebből vesznek el újabb és újabb darabot. Pedig már ma is olyan sovány az a kenyér, hogy éppen tengetni tudják életüket a bányászok.

Mi baj van a bányaiparral?

(Az alábbiakban adjuk George F. Mercernek a negyedik cikkét. Aki figyelemmel olvassa ezt a cikksorozatot, láthatja belőle, hogy Mercer igykszik a dolgok mélyére hatolni és felszínes okok helyett az egyébként rejtve levő bajokat hozza a napvilágra.)

Mult heti cikkemben megemlékeztem arról, hogy a világháboruban résztvevett nemzetek nemzeti vagyonának több, mint egy harmadát tette tönkre a hadviselés. Kétszáz-egyvennyolc millió dollár, vagy sulyban kifejezve, hétmillió háromszázhetezer százhatvannólc tonnát és 457 fon tot kitevő ezüst dollár lett felégetve, elpusztítva. Ez a retentő pusztítás a világ pénzügyeit teljesen a tönk szélére juttatta. A háború költségeit kamatozó állampapírok, hadikölcsönök kibocsátásával teremtették elő, amely adósságoknak a kamatai most mázsányi sulyal nehezdednek a termelő iparágakra.

Az anyagi veszteségeken kívül 21 millió 219 ezer 452 sebesültje, vagy gáztámadásban megrokkantja volt a világháborúnak. Ezeknek egy igen nagy része teljesen munkaképtelen, amennyiben 100 százalékos rokkant, úgy, hogy eltartásukról a társadalomnak kell gondoskodnia. Ez a gondoskodás egy újabb terhet képez, mely szintén az iparra nehezdedik.

Most már, ha mindezen terheket az iparnak kell viselnie és fizetnie, nem kézenfekvő dolog-e az, hogy mindazok, akik az iparágakban alkalmazva vannak, munkájukért ennyivel kevesebbet kapnak? Ezzel az állítással a világot sem akarjuk a rokkantaknak szemérem hányni azt a kis segítséget, a mit kapnak. Sőt inkább azt szeretnők, hogy még többet kaphatnának. Viszont mind-ezek a kiadások újabb teher-teleket jelentenek az ipari életben, annak az iparnak a szempontjából, amely ugyis eléggé meg van terhelve. Ez a tény egyike azoknak, melyeket semmi körülmények között sem szabad figyelmen kívül hagynunk, ha az ipari és gazdasági élet megoldásra való problémáit a maguk való- ságában akarjuk megismerni.

Nők az iparban

Ez egy újabb dolog megint, amelynek tárgyalása a témával kapcsolatban talán ellentmondónak látszik, azonban úgy érzem, hogy ki kell térnem erre is. A nőknek az ipari életben való jelenléte kétségtelenül egy meglehetősen nagy problémát képez. A világháború alatt a férfiak millióit elszóltították munkahelyükről és a hadseregben helyezték el. A közsükségleti cikkek iránt nagy kereslet mutatkozott ami fokozottabb termelést igényelt és így beállt a munkások hiánya. A férfiak helyére bevitték a családok otthonmaradt fejéit, a nőket. Az országnak iparcikkekre volt szüksége és a gazdasági kényszerűség a nőket olyan nagy számban vitte az ipartelepekre, a gyárakba, amelyenről azelőtt álmodni sem mertek volna.

A nők általában véve kevesebb munkabért kapnak, mint az ugyanabban az iparágban ugyanazt az iparcikket előállító férfiak. Így történt aztán, hogy mikor vége volt a háborúnak, dacára annak, hogy mérhettelenül sok férfi volt munka nélkül, a nők továbbra is bennmaradtak a gyárakban. Ezek a nők kiszorították a férfiakat a munká-

ból, akik így természetesen munka nélkül maradtak. Erről a témáról vitázva, valaki azt kérdezhetné: "Hát a nőknek nincsen ugyanannyi joguk dolgozni, mint a férfiaknak?" Erre a kérdésre ezt a felelet tudnám adni: "Igen is, meg nem is."

A nő kiszorítja a férfit

Számtalan esetet tudnék említeni, amikor egy családban úgy a férfi, mint a nő dolgozik, anélkül, hogy gyermekeik, vagy tőlük függő családtagjaik lennének. Ha az egyik oldalról vizsgáljuk a dolgokat, akkor úgy találjuk, hogy ezek nek megvan minden jogcímük arra, hogy mindketten dolgozhassanak.

Viszont vannak olyan családok is, melyek sok tagot számlálnak s akiknek eltartása az egy családfő vállaira nehezdedik. Ezek a férfiak szeretnék dolgozni, hogy megszerezhessék családjuknak a megélhetés eszközeit, amelyeket az esetleg nélkülöz is, de képtelenek munkát kapni. Ime: az egyik családnak két pénzkeresője is van eltartottak nélkül, míg a másik család a sok eltartandó mellett sem rendelkezik pénzkeresővel.

Menjünk tovább. Számtalan fiatal lány van, akiknek sem a lakásra, sem a megélhetésre nincsen gondjuk szüleik házábanál, de akik mégis dolgozni mennek, csak hogy egy kis zseb pénzt és ruhapénzt kereshessenek maguknak. Ezek elmennek dolgozni a legalacsonyabb munkabérekért is és mivel a sok eltartandó tekintetében állandó a verseny, ugyszólván túrheterlenné és elbírhatatlanná teszik az életet azon lányok számára, akik rá vannak kény szerítve arra, hogy dolgozzanak és maguk teremtsék elő megélhetésük eszközeit és akik esetleg még árván maradt kisebb testvéreikről is gondoskodniok kell.

Vannak, akik nagyon cinkusak ebben a tekintetben és Kainnal együtt azt a kérdést vetik fel: "Hát őrzője vagyok én az atyámfiaimnak?"

A munkásfőlöleg munkabérbérlészállítást eredményez

Ugy látszik azonban, hogy nagyon elkalandozom a tárgytól. Nincsen szándékomban, hogy kimutassam a fentebb említett gyakorlatnak jó, vagy rossz voltát. Ennek a dolognak nagyon sok oldala van és éppen ezért leghelyesebb, ha mindenki sajátmaga bírálja azt meg.

Ahová ki akarok lyukadni, az az, hogy az ipari életben máris munkásfőlöleg van, hogy több a munkás, mint az elhelyezkedés lehetősége, hogy minden újabb férfi, vagy női munkás egyvel több munkanélkülit teremt. Még csak su-lyosbitja a helyzetet az a körülmény, hogy erre a túlszofolt piacra betolakodik még az olcsó munkaerő is, amely természetesen a munkabérek általános csökkenését idézi elő. A munkanélküliek hatalmas légiója természetesen késhegyig menő versenyt teremt, amely a végeredményben újabb bérlészállításhoz vezet és egy olyan munkabérhez, amely már nem tudja megvásárolni a megélhetés leg- elemibb szükségleteit sem. A munkanélküliek hajlindók minden árért és minden körülmények között dolgozni és jezt az alkalmat a gyáral: tulajdonosai igyekeznek mi is használni a maguk részére.

Ez a processus nem más, mint a gazdasági törvény sze-

rűség eredménye, amelyet gyakran sorsnak is hívunk. Vagyis másszóval az egyén sa- ját gazdasági állapota szabja meg bekövetkezendő lép- teinek, cselekedeteinek irá- nyát.

Furcsa kibontakozási javaslatok

Vannak, akik azt állítják, hogyha meg lenne engedve a könnyű bor és sör árusítása ebben az országban, akkor jólét is lenne minden házban. Mások viszont azt állítják, hogy a dolgozók képességeiket meghaladó módon élnek és ez a baja a társadalomnak. Ezeknek állítólag meg kellene vonniok maguktól bizonyos dolgokat, hogy felrethesse- nek azokra a közmondásszerű szűk esztendőkre, amikor nem lesz munkájuk.

Jön aztán egy harmadik csoport, mely nagy hangon azt állítja, hogy minden bajnak az okozója az automobil. Olyan munkásemberek is ves- znek automobil, akiknek nem szabadna ezt tenni és aztán nyögnek a részletek sulya alatt.

Nézetem szerint mindezen állítások nem felelnek meg a valóságnak és azt hiszem, hogy kitálalóik beszéltek, mielőtt gondolkodtak volna. Mindezeknek a dolgoknak sem mi részük sincs a gazdasági problémák előidézésében. Ezeket vagy maguk a gazdasági viszonyok idézték elő, vagy pedig azokkal egyidejűleg folytak le.

Tegyük fel, hogy a szesz italok adója fedezni tudná a kormányzat költségeit és hogy munkát tudna biztosítani sok embernek. Ezzel szemben a napnál is világosabb, hogy a kormányzat költségeinél sokkal sulyosabb terhek nehezede- nek ránk és hozzátehetjük még azt is, hogy az itálsru- síték eredményeit nagyban le- rontaná az annak káros kinö- vései is. Nem is óhajtok erről a kérdéstről többet beszélni és csupán csak azt jegyzem meg meg, hogy az orránál tovább látó ember tisztában van az- zal, hogy nem ebből áll a tulajdonképpeni probléma.

Az automobil kérdéssel kapcsolatban kénytelen vagyok el- ismerni, hogy nagyon sokan vannak olyanok, akik automobilt vesznek, holott sokkal szükségesebb dolgokra kellene költenők a pénz.

Csak hogy kiki a maga sor- sának irányítója és semmi kö- zünk sincsen ahhoz, hogy az illető automobilba fekteti be- le pénzét. Az az ő pénze és ak- kor, mikor aen autót vesz, munkaalalmat teremt az autó iparban foglalkoztatott embe- reknek. Nézetünk szerint az ilyen még mindig helyesebben cselekszik, mint az, aki a láda fiában gyűjtögeti a pénzt, hogy halála után legyen min veszekedniök az örökösöknek.

Ha az ember abból a célből tagad meg magát bizonyos dolgokat, hogy a szükség ide- jén legyen egy kis megtakarí- tott pénze, akkor az helyesen cselekszik. A pénz az övé és csinálhat vele, amit akar. Vi- szont ha elkölti azt egy olcsó autóra, melyet megtölt gazo- linnal és pihenő idejében ki- viszi családját hol ide, hol oda, élvezi az életet, meg tud lenni olyan dolgok nélkül is, melyek egyébként kellene- nek neki. Ez az ember szintén nem cselekszik rosszul. A válasz- tás teljesen rajta áll.

Ennek a kérdésnek eldön- tése tisztára az egyéntől függ és semmi különösebb kihatá- sa nincs magára a társadalom- (Folytatás a 3-ik oldalon)



JELENTKEZZÉK AZONNAL

HA RÉSZT AKAR VENNI

AZ AUGUSZTUS 22. én INDULÓ Nagy szüreti óhazai utazáson

"AQUITANIA" HAJÓVAL

Pedlow kapitány személyes vezetése mellett. Irjon felvilágosításért a következő címekre

CUNARD LINE 1406 H. ST. N. W. WASHINGTON, D.C.

KISS EMIL BANKHAZ UTÁZÁSI IRODAJA

FOURTH AVE. at 9. ST. NEW YORK



SEGITSÉN

Őn is építeni a mi kis magyar telepünket. Rakjon hozzá egy téglát, hogy azzá le- gyen, aminek terveztük és amivé akarjuk tenni.

Magyar faluvá akarjuk építeni ezt a gondosan kiválasztott földet, ahol meg- elégedett magyar farmerok találnak bé- kés otthonra. Ahol függetlenek tudnak lenni mindazok, akik megunták már a bá- nyák és gyárak gyilkos levegőjét és egy- szer már a maguk urai akarnak lenni.

Dolgozni itt is kel, mert munka nél- küli sehol és senkisé megélhet, de ne feledje el, hogy itt senkisé nyereszkedik az Őn munkáján.

Minden hónapban indítunk egy tár- sasutazást, amikor nagyon kis költséggel megtekintheti földünket és meggyőződhet róla, hogy szavunknak urai vagyunk.

Irjon még ma bővebb felvilágosítás- ért, készséggel válaszolunk soraira és tu- datjuk, hogy mennyibe kerülne Őnnek az itt való telepedés.

MAGYARUL IRJON NEKÜNK.

ORANGE COUNTY COMPANY

Philips Bldg. Orlando, Fla.

vagy

HAUSER VILMOS, MANAGER

Bithlo, Fla. Bithlo, Fla.



Side Trips

From Niagara Falls
At Special Excursion Rates
Toronto and return ... \$3.45
Clayton, N. Y. and return \$16.10
Alexandria Bay and return \$16.65
Montreal and return ... \$25.20
Quebec and return ... \$35.35
With return limit equal to Niagara Falls Excursion Tickets
Send for Free Tourist Guide and Auto Map

Visit Niagara Falls and Canada this summer via beautiful Lake Erie. Enjoy a cool, delightful Lake Trip on a palatial C & B Line Steamer.

SPECIAL EXCURSION FARE

Cleveland to Niagara Falls \$7.00

ONLY Rd. Trip
Leaving Cleveland at 9:00 p.m. (E.S.T.) July 11th, 18th, 26th; August 2nd, 8th, 15th, 22nd and 29th.
Tickets good returning any time within 12 days including date of sale, now obtainable at our Cleveland Office.

Steamer each way—every night leaving at 9:00 P. M.; arriving at 7:30 A. M.
New Low Fare \$4.50 to Buffalo; \$8.50 Round Trip
Autos Carried \$6.50 and up
The Cleveland and Buffalo Transit Co.
East 9th St. Pier Cleveland, O.

MAGYAR Bányáplézek Meséi

ÖTVÖS ZSUZI
Írta: BOHÉM ENDRE

(Folytatás)

Szegény grófot majd kitorpelt a hideg. Nem tudta, hogy mi a jobb a két rossz közül, ha a rendőr elfogja, vagy ha Gyurka fogvatartja. Gyurka szavaiból azt veszi ki, hogy Gyurka is renklőri minőségben fogta el. Ez ellen egyelőre nincs védekezés.

Amikor Kenován túl az első hegyekbe érnek és feljutnak annak a tetejére, ott megáll Gyurka.

— No, most leszámolunk pajtás, — mondja Gyurka. — Most eljött az a pillanat, amikor a gróf egyenrangú lett a zselérellel.

— Ezt úgy értelmezi Hekubay, hogy Gyurka most le fogja őt löni. Térdre esik és úgy rimánkodik, hogy ne bánja Gyurka. Gyurka is kérésre fogja a dolgot tréfásan:

— De csak egy kupánutést megenged a gróf ur? — és ezzel már állkapcsos is úti, hogy csak ugyentereg a földön tőle.

— Ez az Ötvös esetért volt! Úss vissza, ha akarsz. Én hajlandó vagyok ököre menni veled.

A grófban nincs veredési szándék. Vércző állat tapogatja.

— Nekem úgy is jó. Ha nem védekezel, én nem vereskem. Én tudom, mi a becsület. Hanem ide azzal a huszontól dollárral!

— Milyen huszontól dollárral?

— Hát amit az Ötvösektől kicsaltál, te utolsó, te!

— Jaj, hiszen azt már odaadtam a Zsuzsikának ma reggel.

— Mit beszélsz, ember? Te láttad a Zsuzsikát?

— És Gyurka megragadja a gróf torkát: — Igazat beszélsz, vagy beléd fojtom a szuszit.

— Jaj, ne fojtogasson. Persze, hogy láttam, elmondok mindent.

— Hol láttad?

— A vonaton.

— Melyiken?

— Amelyik éjjel jön Shagról Charleston felé. Azt hiszem két óra tájban indulhat onnan, ha nem csalódom.

Ez egyezett. Gyurka rántott egyet az áldozatán.

— Ismerted?

— Nem.

— Kikezdtél vele, cudar?

— Csak megszólítottam — hebegte szegény pára.

— Hogy merted?

— Ne... nem tudtam, hogy a te sze-

retőd — védekezik a gróf.

— Ki mondta neked, hogy az én szertem! Vigyázz a szádra, hogy mit mondsz arról a lányról, mert kitekerem a nyakad.

— Engedjen el, mert megfulladok.

— Nem én, amíg meg nem mondom, hogy mi történt Zsuzsival. Felszállt a new yorki vonatra?

— Nem. Visszament Shagre.

— Visszament? Velem jössz oda és ha nem igaz, amit mondasz, összeverlek és úgy adlak át annak az államnak a rendőrségének, ahol a legtöbb van a róvásodon.

— Esküszöm. Becsületszavamra mondom...

— Ne tréfálsz, ki kíváncsi a te becsületlen szavadra!

— Találkoztam a kis Winternével...

— Ki találkoztam?

— A Miss Zsuzsika. A Miss Ötvös kisasszony — mondja nagy óvatosságból tulusokkal ellátva a gróf, nehogy a fenegyerek megint megsértődjön.

— Ki az a Winterné?

— Egy csinos fiatal asszony. Az ura hiéna. Táncolni tanít.

— Az ura a hiéna?

— Dehogyan. Mindig félre tetszik érteni. Az asszony. A Mrs. Winter.

— És mi köze ennek Zsuzsihoz?

— Az asszony éppen Shagre készült tánciskolát nyitni és a Zsuzsiéknál készült meghálni és a Zsuzsikát akarta felkérni, hogy lenne az asszisztense a tánciskolában.

— És?

— Zsuzsikának úgy megtetszett ez, hogy elhatározta, hogy abbahagyja a szokást és hazamegy.

Igy kellett ennek lenni, okoskodik Gyurka. Biztos, hogy ez a himpeller találkoztam Zsuzsival, hiszen máskülönben nem tudhatná, hogy az rajta volt a tegnapi éjjeli vonaton és azt sem, hogy szökőben volt.

— No, rendbe van gróf ur, hát mehetsz.

— Szent Isten, csak nem akar itt hagyni?

— Hát mit csinálnak veled. Vigyelek a legközelebbi rendőrlaktanyára?

— Megeznek itt a farkasok.

— Nem bánanak azok olyan hitvány hiénát, mint te vagy. Csak eredj szépen, bandukolj, amerre jónak tartod. Visszafelé van Kenova. Reggelre, ha lassan megy is, beérsz.

Már indítja is a motort. A gróf be akar mászni az ülésbe, de Gyuri félrelöki.

— Csak eredj, gróf ur és majd az

uton elmélkedj róla, hogy mégsem olyan becsületes és kifizetődő dolog szegény, tanulatlan bányászembereket mindenfajta ürüggyel kifosztani, a nehezen összekeregetett krajcárjaikból. Majd talán eszedbe jut, hogy néha akad köztük egy, aki megtorolja azt.

— Irgalom, kegyelmezzen meg, csak most az egyszer. Esküszöm, sohasem megyek többé egy bányápléze sem.

— De hiszen csak menj, ha jónak tartod, de ha én ott foglak valahol, meglinceltetlek, annyi biztos.

Ezzel Gyuri már el is hajt. Magában jót mulat a tréfán. Egyszer végre egy hiéna megkapta a magját.

Alig megy egy keveset, eszébe jut valami. Az Ötvösök pénze. Visszafordul. A gróf odavan az örömtől, amikor meglátja:

— Tudtam, hogy csak meg akart tréfálni, hogy akart ijeszteni. Hála Istennek, csakhogy visszajött!

— El is felejtettem. Ide azzal a huszontól dollárral, de gyorsan. Nincs időm.

— Mondtam már, hogy megbántam a dolgot és visszaadtam Zsuzsikának!

— Elég volt. Keresztülgazollak a géppel, ha menten ide nem adod!

A gróf ijedten nyul a zsebébe és leszámol huszontól dollárt. Gyuri megfordul és elhajt megint. Hiába kiabál utána a szegény gróf, hogy odaadja minden pénzét, ami nála van, megfizet, amit csak kér Gyurka, csak vigye az magával a szomszéd kis faluig. Gyuri már messze van. Nem hallja.

A gróf ur így tele reszkető félelemmel neki indul a hegyi utnak. Vaksötét van, alig mer lépni. Nem lát semmit. Fél, hogy leesik, fél, hogy egy gyors autó elgázolja, fél, hogy valami vadállat megtámadja. Tele van félelemmel. Okosabban tette Gyurka, hogy így magára szabadtotta, mintsem elfogta volna. Jobban megbűnhődik ez a lelketlen gazember ezen az egyetlen éjszakán, mintha éveket börtönben töltene.

Tehát Zsuzsi otthon van! Milyen szerencse, hogy elfogták és nem szaladtak volna New Yorkba. Így még idejében hazaker, hogy ne csapják el a night watchman-ségről. De aztán eszébe jut, hogy nem is baj, ha elcsapják. Tánciskola lesz, ahol Zsuzsi lesz az egyik főszereplő és ha ő night-watchman, akkor nem mehet el soha. De azért jó lesz ma idejében otthon lenni, mert az mégsem jó, ha elcsapják. Akkor talán a bányában sem adnak majd munkát. Jobb lesz, ha majd ő maga kéri.

Gyorsan hajtat megint és örül a szíve. Még jogcime is van Ötvösökhöz beállítani. A visszaszerzett 25 dollár. Talán az anyósok fájából faragott Ötvösné is meg fog békélni vele. Az igaz, hogy csak a porcsról fog beszélni velük, mert amikor legutoljára ott volt, megfogadta, hogy soha többé nem lépi át a küszöbüket.

Hirtelen fékezni kell. Emberek állnak az ut közepén. Majd elüti őket. Két férfi és egy nő.

Bizony ugyanazok, akiknek előbb ellopták az autójukat. Szegények még most is ott várnak az éjszakában. Már két autó ijedten ott hajtott el mellettük megállás nélkül és így elhatározták, hogy a következőnél az öreg néni is odaáll, hogy több legyen a bizalom. Gyurka lelassul és megkérdi, hogy mi baj. A fázástól reszketve panaszolja el, hogy mi történt. Gyurka ajánlkozik az öreg néniket az oldalsó kocsihoz bevinni a szomszéd városkába és ott elhelyezni egy szállodában. Ott majd felbérel egy autót és azt a két férfit küldi.

Azok majdnem a kezét csókolják a nagy hálálkodásban. Mindenáron pénzt tudnának rá, hogy előre adjon valamit az autósoknak, hogy biztosan jöjjön értük és kérték Gyurkát, hogy mondja meg neki, hogy még bőven kap pénzt, ha majd bevitte őket a kis városkába.

Gyurka elrobbog és a következő kis városkában elintézi a dolgot. Amikor a jó falubeliek meghallják, hogy mi történt, többen is vállalkoznak a szegény bajba jutottak segítségére menni és egy sem akar pénzt elfogadni. Gyuri odaadja a pénzt a hálálkodó öregasszonynak, aki egy jó forró kávé mellett egészen magához tér és áldja Gyurit, mentőjüket az egek minden szentjével.

Gyuri nyugodtan folytatja útját, nem is gondolva, hogy a sors kezének széles fordulata úgy intézte, hogy ő legyen a megmentője azoknak, akiket akaratlanul bár, de éppen ő maga döntött bajba.

Örült iramban folytatja az útját. Rekordidő alatt ér haza. Ha valaki számon tartaná a Charleston és Shag közötti ut megjárását, minden bizonyosan Gyurit illethetné meg a világrekord, mert az utközben való kétszeri megállás dacára is, aligha tette meg jármű ezt az utat rövidebb idő alatt még.

Egyenesen bemeleg az irodába, ahol a night boss éppen magyarázza Joe Harveynek a nightwatchmani kötelességet. A night boss is, Joe is nagyon meg vannak

lepve Gyuri láttára.

— Mi az, le vagyok megint téve a dzsábról? — kérdezi Gyuri mosolyogva. Mert nem banná, ha letennék.

A night boss olyan zavarban van, hogy nem tud felelni. Helyette Joe, a gyorsbeszédű, hórihorgas angol fiú válaszol:

— Ugy tudtuk, itt hagyta a plézt. Hogy New Yorkba ment.

— Nem vagyok bolond, — nevetett Gyurka, — csak nem indulok neki ilyen utnak minden nélkül, csak úgy motorbiciklin.

— Én nem tehetek róla, hogy mit beszélnek az emberek — folytatja azután. — Hogy nem mentem el, arra a legjobb bizonyíték, hogy itt vagyok. Időben itt vagyok, munkára jelentkeztem. Természetesen, ha mást állítottak a helyembe, akkor megyek.

A night boss mentegetőzik, hogy miután elterjedt a híre, hogy Gyurka hirtelen eltávozott, az irodából kapta ezt a rendeletet. Legokosabb lesz, ha Gyurka hazamegy, jól kialussza magát és másnap majd elrendezik a dolgot az irodán. Hogy nem az ő hibája a dolog, az bizonyos.

Gyurka ezt rendben találja és kész elmenni. Joe Harvey azonban nagyon egyenes legény. Hallani sem akar arról, hogy ő megfosszon egy bányászbajtársát a munkájától. Ha elment volna Gyurka, az más. De miután csak üres mende-monda volt az egész, ő semmi szín alatt sem hajlandó a Gyurka helyét bitorolni, még csak egy éjszakára sem. Nem is várja be, hogy mit döntenek, veszi a sátorfáját és gyorsan elpuccol az irodából. Így nincs más hátra, mint hogy a night boss megkérje Gyurkát, hogy maradjon, amit az nevetve meg is tesz.

Vidáman ül le az asztalhoz és dolgozik tovább azon az ötvösmunkán, amit titokban — a harag dacára is — készített Zsuzsinak. Akkoriban úgy tervezte, hogy névtelenül küldi el, most, az éjszakai események hatása után már reméli, hogy személyesen fogja tudni átadni azt. Egy saját tervezésű, magyaros mintával ötvözött karék lesz az, amire egy hasonló tokba burkolt kis óra lesz. Majd valahogy megtudja, hogy mikor lesz Zsuzsi születésnapja és arra fogja elküldeni. Nehéz és hosszadalmas munka az. Hetek óta egész éjszakákban át dolgozik rajta és még félig sincsen készen.

(Folytatása következik)

MI BAJ VAN A Bányáiparral?

(Folytatás a 2-ik oldalról)

ra. Én a magam részéről azt szeretném, ha minden ember megengedhetné magának egy kis autós luxust, amin kivihetné családját a szabadba és annyit látna ebből a nagyszerű országból, amennyit csak bír. Így talán jobban élvezné ezt az életet, mely még a legjobban esetben is nagyon kevés örömet jelent az átlagos ember számára.

Többet fogyasszunk, ne kevesebbet

Ha a munkásember megtáradja önmagától és családjától az életszükségletek bizonyos részét, vajjon megoldja-e a problémát? Nem, mert hiszen látjuk, hogy iparunknak éppen az a baja, hogy többet termelünk, mint amilyen a kereslet és hogy a termeltet sem fogyasztjuk el. Így aztán, ahelyett, hogy terjeszkednének iparágaink, inkább zsugorodnak össze. Azok, akik az életszükségleteket teremtik elő és azt szétosztják, az ország lakosságának 85 százalékát képezik. Következésképpen ezek képezik a vásárló közönségnek is 85 százalékát. Magától értetődik tehát, hogy ha ezek vásárlóképesége csökken, ak-

kor kevesebb áru fogy el, ami nek az eredménye az üzemi csökkenés. Éhező asszonyok és gyermekek semmi esetre sem segíthetik a kérdés megoldását, dacára annak, hogy sok esetben, egyesek szempontjából előnyt jelentenek. Minden kereskedő meg tudja mondani, hogy mikor az emberek állandóan dolgoznak, több pénzt keresnek és azt el is költik, akkor jólét van.

Felemlíték néhány dolgot, melyeket életbe kellene léptetni, hogy megoldhassuk a gazdasági élet nehéz problémáit. Ujjászervezésre van szük-

ségünk, le kell szállítani a munkaidőt, hogy így behozhassuk azt a hátrányt, amit a munkát kiszorító gépek idéznek elő. Így minden ember ki tudná venni az életből az őt megillető részt.

A termelőt és fogyasztót közelebb kell hoznunk egymáshoz fokozni kell a termelést, de ki kell küszöbölni a pocskolatást is. Olyan munkabéreket kell megállapítani a termelők számára, hogy azok képesek legyenek az általuk előállított cikkeket meg is venni, amit legjobban az által lehet elérni, hogy a termelési és el-

adási ár közötti óriási különbséget a lehetőségig elimináljuk. Így aztán nem lennének néhányan jólétben, míg a nagy tömeg szikszéghen.

Merem állítani, hogy ha mindezeket a dolgokat meg-

tudnák valósítani, állandóbb lenne az általános jólét és könnyebben tudnánk elviselni azon terheket is, amelyek jelenleg a vállainkra nehezednek.

Valaki most azt kérdezhet-

Augusztus 4

Szent István Napi Nagy Társasutazás
MAGYARORSZÁGBA

HAMBURGON ÁT
Augusztus 4-én indul New Yorkból a Hamburg Amerikai Vonali népszerű hajója, az

ALBERT BALLIN

hogy Magyarországra vigye azokat az amerikai magyarokat, akik részt akarnak venni az idei SZENT ISTVÁN NAPI ÜNNEPEKÉKBEN

A magyar kormány az országos ünnepre való tekintettel erre a kirándulásra az utlevél és vízum dolgában nagy engedelményeket tett

DOBOZY ARTHUR,
a Hamburg vonal tisztviselője lesz a társasutazás személyes vezetője

HAJÓJEGY ÁRAK

Hamburgba	Tértijegy
Második osztály ... \$150.—	\$285.— és feljebb
Turista 3-ik osztály ... 120.50	200.50
Harmadik osztály ... 103.50	175.—

MAGYAR VASUTAKON 30% ENGEDMÉNY

EZ A LEGJOBB ÉS LEGKEDVEZŐBB ALKALOM AZ AMERIKAI MAGYAROK SZÁMÁRA, HOGY MEGLÁTOGASSÁK SZÜLŐFÖLDJÜNKET

Információért forduljon bármelyik ügynökünkhöz, vagy

HAMBURG-AMERICAN LINE
39 Broadway, New York

BEJELENTÉS

A NORTHERN PACIFIC RAILWAY COMPANY, Amerika egyik legnagyobb vasúttársulatának igazgatói meggyőződést szereztek arról, hogy a magyarok szorgalmas munkások és arról is, hogy a farm-munkát érték és szeretik: ennélfogva tervbe vették, hogy vonalai mentén — kitűnő termőföldre — a magyarok telepését elősegíti.

E lap hasábjain megjelenő hirdetéseinket tessék figyelemmel kíséreni. Addig is felvilágosításért tessék az alábbi címre magyarul írni.

STEPHEN GÁBOR,
Immigration Agent
Northern Pacific Railway Co.
ST. PAUL, MINN.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy címváltozások esetén sziveskedjenek mindig a régi címet is közölni velünk. Ezzel megkönnyítik kiadóhivatalunk munkáját és egyúttal gyorsabban kapják kézhez a lapot is.

Kérjük egyúttal, hogy a címváltozásokat ne hetek múltán, hanem azonnal tudásuk velünk, mert nagyon sok esetben előfordul, hogy az így elkallódott számokat nem tudjuk aztán pótolni.

Tisztelettel:

A MAGYAR Bányászlap
KIADÓHIVATALA.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmúlt héten 4 napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre \$2.00.

373 Bányászt ÖLT MEG A Bányá MÁJUSBAN

Május hónap nagyon szomorú volt az Egyesült Államok bányászai részére. Egy-mást érték a borzalmasabbnál borzalmasabb balesetek.

MEGNYITNAK EGY Bányát ILLINOISBAN

A Hillsboro Coal Co. bányáját Hillsboro, Ill. mellett megnyitják.

LEÉGETT EGY TIPLI OHIOBAN

A Rensi bánya tiplije Jefferson megyében, Ohio államban leégett.

A TRINER KESERŐ BOR

Megszünteti és megelőzi a gyomor-bajot. Visszaállítja az egészséges étvágyat és erősíti a szervezetet.

ROBBANÁS A KISÉRLETI ÁLLOMÁSON

A United States Bureau of Mines kísérleti állomásán Brunetown, Pa.-ban borzalmas szerencsétlenség történt.

A magyar sajtó véleménye a Himler Coal Co. összeomlásáról

A HIMLER Bányá ÖSSZEOMLÁSA

Himler Márton, a Himler Coal Company megalapítója egy szomorú vérszírnét hangzatosított el a Bányászlap legutóbbi számában.

Az amerikai magyar közéletnek ez a kétségelentül tehetséges teremtő zsenije olyan hatyudalt sirt el az összeomlás bejelentésével.

Himler Márton ellen évek óta céltuzatos nekitámadások hangzottak el olyan berkekből, amelyeknek Himlernek a munkája akkor sem tetszett volna.

De ahhoz, amit Himler Márton ebben a magyar vállalkozás szellemi csődöt jelentő hatyudalában igazol, mi nem kívánunk hozzászólni.

Mi csak abból a szempontból nézzük és sajnáljuk az esetet, hogy mit egy előhírnököt látunk ennek a tisztán magyar vállalkozásnak összeomlásában.

A Himler Coal Company egy pusztaságon a magyar alkotói erőt megnyilatkozása volt. Egy olyan honfoglalás ebben az Amerikában, amelyet a nagytőke irányít minden gazdasági életében.

Az ellenkezője, illetőleg csak a fele bizonyult az ellenkezőnek is: csak akarás van. De, hogy a teremtést nem lehetett megvalósítani, annak sem a Himler Company, sem ennek vezetői nem lehettek az okai.

Lehetett volna a Himler Coal Company akármilyen más néven szereplő vállalat, hasonló körülmények között, mégha nem is magyar, akkor is meg kellett volna buknia.

Azokat, akiket anyagilag, existenciálisan érdekel a Himler Coal Company, a bukása, nem lehet semmivel sem megvigasztalni, mert egy gazdasági prozoponál csak az lehet igaz és jogos, amely prosperál és beválik.

Mégis, meg kell Himler Mártonnak mondania, hogy mi okozta a gazdasági okokon túl a vállalatnak azóta való összeomlását, amióta ő megvált ennek a vezetésétől?

Mi nem vagyunk kárörvendők és bármennyire is nem ismerjük sem magát Himler Márton, legfeljebb az írásain keresztül, mégis azt hisszük, hogy Himler Mártonnak ehhez a szerencsétlen bukáshoz semmi köze sincs.

Az amerikai magyarság keservesen keresett pénzt már nem lehet megmenteni azzal, hogy egy ember okoljunk.

A bányavállalat bukásával beállott egyéni tragédiának kívül azonban sokkal fontosabb az, hogy a Himler vállalat bukása megölte az amerikai magyarságban talán örökre azt a hitet, hogy itt, ebben az országban még egyszer valamit teremteni, sőt csak akarni is lehessen.

Az amerikai magyarság elveszti az önbizalmát abban, hogy valamire képes. Az amerikai magyarság nem fogja hinni, minthogy egyesek akkor sem hitték, hogy vannak becsületesen akaró és vállalkozó emberei.

Himler Márton hatyudalában megemlíti, hogy a bányavállalatnak előbb morális bucsú következett be, amikor a részvényesek egymás ellen támadtak és ahelyett, hogy megmenteni akarták volna a bányavállalatot, segítettek rajta gondnokságra bízni.

Ez sem tudta megmenteni, tolot az érdekeltekné csoportok az lett volna az érdeke, hogy megmentse.

A Himler vállalatot ugyanaz a sors érte, mint több hasonló vállalkozást az annyira hirdetett és sehol sem volt prosperitás éveiben.

Az amerikai magyarságnak a Himler vállalat bukása azt elenti, hogy minden magyar vállalkozás el van kárhozva. Bármennyire is legyenek gazolhatók azok a gazdasági körülmények, amelyek a bányavállalatot a csődbe és az összeomlásba kergették.

Himler Márton egy mondatában ezeket mondja kellő iztelettel: "Három évvel ezelőtt a szövetségi hatóság átette tőlem a vállalat vezetését s azt addig a percig tisztelték kezében a vállalat. Más mondanivalóm nincsen ebben tekintetben."

Ez kétségelentül úgy hangzik az előbbi okok ismertetése után, amelyekkel cikkében az olvasót megismerteti, mintha nindenekinek be lehetne tulajdonítani a vállalat bukását, a gazdasági okokon kívül is, csak éppen Himler Mártonnak nem. És mi hajlandók vagyunk ezt elhinni, ismerve Himler Márton elvontulétét, nagy alkotó erejét és hozzáférhetlenségét.

Mégis, meg kell Himler Mártonnak mondania, hogy mi okozta a gazdasági okokon túl a vállalatnak azóta való összeomlását, amióta ő megvált ennek a vezetésétől?

gyarság közügye, Himler Márton védelmében szeretnők tudni ennek az okát, minthogy, amint mondja, más mondanivalója ebben a tekintetben nincs, ami pedig éppen az a tekintet, amely Himler Mártont kedvünk és akarásunk szerint mentené.

Azért akarjuk ezt tudni, mert tudatában vagyunk annak, hogy Himler Márton elrendelten az amerikai közéleté kell, hogy maradjon...

A Himler Coal Company összeomlásának nem kell szüksézerűleg Himler Márton összeomlását is jelenteni az amerikai magyar közéletben.

(Magyar Hírlap)

MULATSÁGOK A MAGYAR BányáPLÉZEKEN.

(Minden egyvet bálhi hirdetését ingyen közöljük a rovatban, mely egyvet a Magyar Bányászlap nyomdájában készítette a mulatságokhoz szükséges nyomtatványokat.)

A Columbus-i Lórántffy Zsuzsanna Négyzet 1928 augusztus 19-én vasárnap tartja a a szezon utolsó nyári mulatságában. A kitűnő zenén és frissítőkön kívül lesznek tréfás versenyek, úgy, hogy a közönség bizonyára kellemesen fog visszazsemlézni erre a mulatságra.

TO HOLDERS OF Third Liberty Loan Bonds

The Treasury offers a new 3 1/2 per cent. 12-15 year Treasury bond in exchange for Third Liberty Loan Bonds.

The new bonds will bear interest from July 16, 1928. Interest on Third Liberty Loan Bonds surrendered for exchange will be paid in full to September 15, 1928.

Third Liberty Loan Bonds mature on September 15, 1928, and will cease to bear interest on that date.

A. W. MELLON, Secretary of the Treasury. Washington, July 5, 1928.

A GÁLYARAB ÉS A GRÓFI KASTÉLY TITKA

szerzőjének, Temesly György tollából egy új és még szenzációsabb regény jelent meg, melynek címe: Varsó Hébera. Temesly György ezen érdeklődő, népszerű, füzetes regényével a Turul Könyvkiadó Vállalat regénygyűjteményében az első díjat nyerte. E 3 füzetes újszerű, kb. 20 füzetes az ára \$1.00, míg 30 füzetes egyeztetés rendelése csak \$2.25.

Ugyanott megrendelhető: Amerikai Nyelvtanár \$1.50, Angol Magyar Levelező és Öngyűjtő \$1.50, Angol Magyar és Magyar Angol Szótár \$1.00, Polgár és Magyar Angol Szótár \$1.00. A négy mű egyeztetés rendelése \$4.

UJ EV - UJ-ESZME Uj-találmányaira állami DIJMENTES bizalmi tanácsot adok

MAGYARORSZÁGBA vagy onnan ide BRÉMÁN ÁT a legnagyobb és leggyorsabb német hajón, a COLUMBUS

gőzében vagy e vonal más hajóján. Kizárólag csinos harmadosztályú State-roomok. Leszállított áru kámtarazár hajógyegek. Felvilágosításért forduljon a helyi ügynökhöz, vagy 32 B'way, New York NORTH GERMAN LLOYD

KIS HIRDETÉSEK

Keresetetés, Levelezés, Munkát keres. Előzetes nyar, vagy keres 20 szögig egyszerű kölsés 50c, háromszori kölsés \$1.25, husz szög fölül minden további szó kölsésenként 3c.

Háromszori kölsés soronként 35c. Egy sor 5 szöből állhat. Legkisebb hirdetés egyszerű kölsése 1 dollár 60 cent, háromszori kölsése 4 dollár 0 cent.

Nagyobb betűkkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számítható.

Kihirdetéseket felvesz a Magyar Bányászlap kiadóhivatala, Himlerville, Kentucky.

HÁZASSÁG

KERESKEK egy komoly gondolkozású magános nő házasság céljából. 35-42 év között lehet, vallás nem határoz. Leveleket "Bányász" jellegre Box 97 Braeholm, W. Va. kérek. (Aug 2)

PÉNZ KÜLDEMÉNYEKET gyorsan és pontosan átadjuk ki a világ bármely részében a legalacsonyabb napi árfolyam mellett. HAJÓJEGYEK minden vonatra a társaságok eredeti áránban 4% kamatot fizetünk betétekre. AMERICAN UNION BANK 37-ik utca és 8-ik Avenue. Broadway és 21-ik utca Second Ave és 83-ik utca NEW YORK.

DR. W. F. LEECH SZEM-, FÜL-, ORR ÉS TOROK ORVOS First National Bank Building WILLIAMSON, W. VA. SZEMÜVEGELÉSI SZOLGÁLOK Rendelő telefonszáma 245 Lakás telefonszáma 455

EGYELETI KALAUZ A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC Bányász Betegegyelőző E. Alakult 1894 Január hó 11-én. Az egylet tisztikara: Diszelnök: Buczkó András; elnök: Roser János; alelnök: Urban Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár: Varga András, Box 156, Congo, Ohio. Jegyző: Tökölly Ferenc; pénztári titkár: Murray Lajos; ellenőr: Tamás János; számvéző: Kádár Mihály; betétiügynök: Murray Sándor; betétiügynök: Condon: Murray Sándor, Drakeen Sípó Mihály; 3 tagú bizottság: Urban József, Titka János, Bodnár János; tagok: Kékes József, Ifj. Molnár János; tiszteletremé: E. István és E. Tóth József; dívtalos orvos Dr. James Miller.

ELSŐ JOBS ÉS KÖRNYÉKE MGYAR Bányász BS. EGYLET Székelyhely: Jobs, Ohio. Alakult 1896 Január hó 6-án. Gyűléseit tartja minden hónap második vasárnapján Murray City, Ohioban. Az egylet hivatalos lapja: Magyar Bányászlap. Elnök: Boros József; alelnök: Hajdu József; jegyző: Jager Imre, Box 424, Murray City Ohio; titkár: Aba-házi Sándor, Box 163, Murray City, Ohio; pénztárnok: Imri Imre; ellenőr: Tóth Márton; hármas bizottság: Belti András, Vash Gyula, Szabó Pál; zárszólóvök: Mészáros Imre, Krajnyik Mihály; betétiügynök: Murray City, Ohio: Molnár János; Holiater. Ohio: Molnár József; Columbus, Ohio: Kristóf Mihály; rendfentartó: Popáczi József; koffer garda: Jager Imre.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS Betegegyelőző EGYLET. Alakult: 1903 október hó 1-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap Székelyhely: GARY, W. VA. A főtitkárak: Pöelnök: Kovács Pál. Főelnök: Id. Nagy Mihály. Főtítkár: Tóth Sándor, Box 91, Filbert, W. Va. Főjegyző: Nagy János. Főpénztárnok: Solitsz József. Előnökök: Debrecent Bertalan. Előnökök: Horvát János, Vincze János, Szuresik János. A főtitkár minden hónap utolsó vasárnapján délután 10 órakor tartja gyűléseit Garyban, a Hallban. 1-6 Osztyály, Filbert, W. Va. Elnök: Horvát János; alelnök: Marosi András; titkár: Tóth Sándor, Box 91, Filbert, W. Va.; jegyző: Nagy János; pénztárnok: Solitsz József; ellenőr: Debrecent Bertalan; bizottsági tagok: Vincze János, Buszik József, Bacsó András; ajtóőr: Szabó Mihály; póttag: Józsa József; zárszólóvök: Id. Tóth L. Lajos (angol), Vinter János (magyar), Vas György (gyász). Gyűléseit tartja minden hó 13-ik utáni vasárnap délután 2 órakor a káth. templom alatt. 2-ik Osztyály, Gary, W. Va. Ideiglenesen a második osztály ügyeit a központi titkár végzi, amíg a tagok minden levelet az ő címére küldjenek. Elnök: Szuresik János; titkár és pénztárnok: Kiss János, Box 404, Gary, W. Va.; jegyző: Csippening Ferenc. Gyűléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary-i Hallban. 3-ik Osztyály, Pageton, W. Va. Pageton, W. Va. Gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 3 órakor a pénztárnok házánál. 4-ik Osztyály, Ream, W. Va. Ugykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidíját és egyéb befizetéseit hozzá küldendő: Box 312, Gary, W. Va. 6-ik Osztyály, Red Jacket, W. Va. Elnök: Dócz András; jegyző: Glach Henrik; titkár és pénztárnok: Veres István, Box 64, Red Jacket, W. Va., khez minden levelet küldendő; ellenőr: Kurucz István; betétiügynök: Balogh Bálint. Gyűléseit minden hó 3-ik vasárnapján tartja a pénztárnok lakásán.

KÉPVISELŐINK: VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va. Szabó István, Danto, Va.

KENTUCKY

Farkas Balázs, Lynch, Ky. Szász Agoston, Benham, Ky. Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Bettes Barna, Purgrove, Osga. Jere, W. Va. Gallay Géza, Capels, W. Va. György István, Short Creek, W. Va. Hoffman János, Caretta, Yukon. Coalwood, Premier, W. Va. Hornyák József, Reedsville, W. Va. Melogh Imre, Glen White, W. Va. Paud József, Ward, W. Va. Paul István, Jenkins Jones, W. Va. Soltész Péter, Elm Grove, W. Va. George Zita, Frances, W. Va. Szerencsés János, Fairmont, W. Va. Virginia.

Turi Lajos, Glen Alum, W. Va. Turchia & Klacko Co., Clarksburg, W. Va. Veres István, Red Jacket, W. Va. Veszprémi Sándor, Monaville, W. Va., Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Angyalosi József, Star Junction Pa. és Perropolis, Pa. Julius Bakos, La Belle, Pa. Benkó János, Cherryle, Pa. Csorás István, Hillwood, Pa. Debrecenti Ferenc, McKeesport, Pa.

Darnay József, Fredericktown, Pa. Eperjessy István, Johnstown, Pa. Fejes István, Brownsville, Pa. Fekete József, Edwadsville, Pa. Gyürke Mihály, Nandy Glo, Pa. Emery Horvát, Rutherford, Pa. Jeso A. János, Masontown, Pa. Kopácsy János, Hazleton és 314-ke, Pa. Lázár Lajos, Kulpmont, Pa. Lukács János, Gallitzin, Pa. Molnár András, Van Meter, Pa. Novák Lajos, Elizabeth, Pa. Nagy József, Marsteller, Pa. Sült János, Windber, Pa. Varga József, Mercer, Pa. Vaskó János, Allison, Pa. Várnay Imre, Uniontown, Pa. Veréb István, Braznet, Pa. Veréb József, Hooversville, Pa.

OHIO

Bányász József, Tiltonsville, Ohio. Barikó Dániel, Adena, Duncan Wood, Herrick, Ramsey, Blair mont, O. Burdohán Mihály, Bradley, O. Jelenik Albert, Dillonvale, Pinecreek, Dungen, Harpersville, Dun canwood, Glen-Robbins, Yorkville, Glen Run, Smithfield, Ramsey, Robeyville, Ohio. Kőrövecz János, Columbus, Ohio. Kovács János, St. Clairsville, O. Tóth Károly, Murray City, O. Tóth István, Rayland, O.

MICHIGAN

Trimal József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter, Clinton, Ind. Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Agoston, Orient, Ill. Miklósi Pál, Aurora, Ill. Soltész József, Buckner, Ill. Takács Péter, Divernon, Ill.

NEW JERSEY

Nagy József, Franklin, N. J. Olaszvasky Sándor, Newark, N. J.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glonfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway Colo. Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

CONNECTICUT

Asztalos Sándor, 955 Worden Ave. Bridgeport, Conn.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo.

FLORIDA

Goda György

UTAZÓ KÉPVISELŐK

sz Egyesült Államok egész területére A. L. BAUER

DR. K. S. BIRD FOGORVOS Gary National Bank épületében GARY, WEST VIRGINIA FOGHUZÁS ÉRZÉKTELENÍTÉSSEL. Idegek fájdalom nélkül távolítottak el KORONA és HIDMUNKÁK a legjobb kivitelben.

AZ ÖN FÉNYKÉPE BESZÉL ha azt nálunk csináltatja. A mi képeink élethűek, visszaadják az Ön hü személyét Csínálunk minden nagyságban, tiszta szép kivitelben. LYLE STUDIO Wyoming St. Welch, W. Va. Az Ellwood Hotelal szemben.

ALMOSKÖNYVEK Nagy Almoskönyv 50c Tutankamen Faraó Oriás Almoskönyve. A csizló s minden jóslások tudománya (kötve) \$1.00 Postaküldésre, csomagolásra és biztosításra 25 cent küldendő. Rendeléseket utánvéttel is küldünk. KERESÉK TESTVÉREK Amerika legnagyobb magyar könyv- és zeneüzletkéntése 208 E. 86th St. New York City

Ha egyletének MEGHÍVÓRA - LEVÉLPAPÍRRA - BÁLÍ BELÉPŐ JEGYEKRE - LUNCH TICKETEKRE, VAGY EGYÉB SZÉP KIVITELŰ NYOMTATVÁNYOKRA VOLNA SZÜKSÉGE, AJÁNLJA Magyar Bányászlap nyomdáját HIMLERVILLE, KENTUCKY